

2. Устінова І. І., Плешкановська А. М. Урбіцид і повоєнне відновлення житлової забудови міст України: досвід та перспективи. *Грааль науки*. 2022. № 23. С. 463–471. DOI. <https://doi.org/10.36074/grail-science.23.12.2022.82>

3. В Україні збільшилася кількість студентів: підсумки вступної кампанії *Говоримо*. 2023. URL: <https://hovorymo.live/pro-news/0334/>

4. Скільки чоловіків призовного віку вступило до ВНЗ у 2023 році? *Vizit Ukraine*. 2023. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2872/skilki-colovikiv-prizovnogo-viku-vstupilo-do-vnz-u-2023-roci>

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНКЛЮЗИВНИХ ПРОЦЕСАХ У СУСПІЛЬСТВІ

Присяник О. П.

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри управління соціальними комунікаціями
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Емоційний інтелект та інклюзія взаємопов'язані у багатьох аспектах. Поняття інклюзії (від англ. inclusion – включення) [1] означає демократичні в своїй основі принципи і дії по включенню індивіда або групи, в тому числі осіб з обмеженими можливостями, в більш широке співтовариство, у загальний потік освітнього процесу, допомогу в подоланні незручностей і відмінностей будь-якого роду. Сюди можна віднести і подолання дискримінації за статтю, віком, здоров'ям, етносом і т. д. Іншими словами, інклюзія стає новим маркером прагнення до подолання нерівності, свободи і нової якості життя.

Емоційний інтелект (від англ. emotional intelligence) – група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій і емоцій навколишніх людей. Особи з високим рівнем емоційного інтелекту добре розуміють свої емоції і почуття інших людей, можуть ефективно керувати своєю емоційною сферою, і тому в суспільстві їхня поведінка більш адаптивна і вони легше досягають своїх цілей у взаємодії з оточенням [2]. Емоційний інтелект допомагає людям бути більш чутливим до потреб і почуттів інших осіб.

У контексті інклюзії це означає бути уважним до різноманітності емоцій, потреб та досвідів інших людей.

Важливим питанням є розуміння понять «інклюзія» і «інтеграція», які часто використовуються в науковому та практичному дискурсі і як синоніми, і як протилежні категорії. У науковій літературі термін «інтеграція» в широкому сенсі визначають як надання людині з особливими потребами прав і можливостей брати участь у всіх видах соціального життя разом з іншими членами суспільства. У процесі соціальної інтеграції важко переоцінити роль емоційного інтелекту як чинника успіху такої інтеграції, особливо у системі освіти [3].

Розвиток емоційного інтелекту в суспільстві може відобразити інклюзивні процеси у багатьох аспектах. Якщо говорити щодо сприйняття різноманітності, то саме розвинений емоційний інтелект допомагає дитині бути більш чутливою та толерантною до різноманіття емоцій, потреб та досвідів інших. Це сприяє більшому розумінню та прийняттю різниці, що є ключовим чинником для інклюзивного суспільства.

Емоційний інтелект полегшує вміння спілкуватися з іншими людьми, зокрема з людьми із різними потребами та досвідом. Дитина із розвиненим емоційним інтелектом може краще враховувати почуття інших під час спілкування. Це створює більш підтримуючу та інклюзивну атмосферу і сприяє спілкуванню.

Щодо сфери професійної діяльності, лідери з високим рівнем емоційного інтелекту здатні сприяти створенню інклюзивних команд, де кожен член відчуває себе важливим та може розраховувати на розуміння. Це сприяє співпраці та зміцнює відносини в колективі.

Збільшення рівня емоційного інтелекту в суспільстві може сприяти розвитку емпатії та соціальної відповідальності. Люди будуть більш схильні до допомоги та підтримки тих, хто може відчувати себе виключеним або потребує підтримки. Отже, розвиток емоційного інтелекту у суспільстві, зокрема у освіті, є ключовим чинником для створення інклюзивного середовища.

Література:

1. Інклюзивне навчання. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

2. Журавлева М. О. Изучение эмоционального интеллекта практических психологов. *Методология досліджень та сучасні соціальні, економічні і психологічні проблеми розвитку суспільства* : збірник наукових праць. Донецьк, 2011. С. 168–174.

3. Мігалуш А. О. Інклюзивна освіта – потреба суспільства. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/8521/1/05.pdf>